

Nederlandse
Vereniging van **Banken**

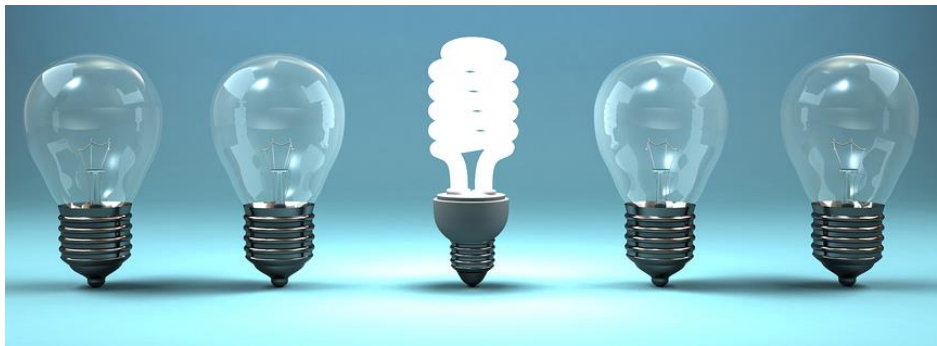
Financiële transitie & Energietransitie de inzet van banken

Den Haag, 23 juni 2016

Jacco Minnaar

Directeur Energy & Climate Triodos Investment Management

Innovatie en schaal in energietransitie

Eureka

**Massa Productie
innovatie:
mainstream**

- Financieel model
- Business Model
- Technologie
- ...

	Mainstream Projecten	Non-mainstream Projecten	Clean Tech bedrijven
	bewezen technologie	1. Nieuwe(re) technologie	Uitvindingen, leveranciers
	grootschalige uitrol	2. kleine projecten	
	wind op zee wind op land	3. vernieuwende rechtsvormen	

	Mainstream Projecten	Non-mainstream Projecten	Clean Tech
	bewezen technologie	1. Nieuwe(re) technologie	Uitvindingen, leveranciers
	grootschalige uitrol	2. kleine projecten	
	wind op zee wind op land	3. vernieuwende rechtsvormen	
debt/leningen bancaire financiering			
equity/ eigen vermogen			

	Mainstream Projecten	Non-mainstream Projecten	Clean Tech
	bewezen technologie	1. Nieuwe(re) technologie	Uitvindingen, Leveranciers
	grootschalige uitrol	2. kleine projecten	-
	wind op zee wind op land	3. vernieuwende rechtsvormen	Seed Capital Venture Capital Growth Capital
debt/leningen bancaire financiering	Projectfinanciering +/- 60-90%	Projectfinanciering +/- 50-80%	geen/zeer beperkte rol voor banken
equity/ eigen vermogen	Projectfinanciering +/- 10-40%	Projectfinanciering +/- 20-50%	VC- investeerders Launching customers

	Mainstream	Non-mainstream	Clean Tech
	Bewezen technologie Grootschalig wind op zee wind op land	1. Nieuwere technologie 2. Kleine projecten 3. Nieuw businessmodel	Uitvindingen, leveranciers
debt/leningen bancaire financiering	Groenfinanciering Banken regulier NLII → EIB → Juncker plan →	Banken regulier Groenbanken/ groenfondsens Crowdfunding Regionale Energiefondsens	geen/zeer beperkte rol voor banken
equity/ eigen vermogen/ mezzanine	Infrastructure fondsens NLII → Juncker plan →	Regionale Energiefondsens Crowdfunding	VC- investeerders Launching customers EIF

Overheid

- Stabiel overheidsbeleid
- Kaders waarbinnen de energietransitie in Nederland/Europa zich ontwikkelt en dit actief stimuleert (Carrot and stick)
- Carbon prijs?
- Instrumenten fit voor energietransitie

Ondernemers

- Goed ondernemerschap
- Energie expertise (inhuren)
- Goede contracten afsluiten
- Voldoende robuuste debt service cover ratio's (DSCRs)
- Voldoende eigen vermogen
- Aandacht voor risico's

Banken (leningen)

- Financierbare projecten met toegankelijke financieringsmarkt tegen acceptabele condities.
- Meer standaardisering, waar mogelijk
- Bundeling door ondernemers en adviseurs, portefeuille-financiering
- Juridisch advies
- Uitbreiding mogelijkheden afdekking risico's, stellen zekerheden?

Investeerders (equity)

- Ondernemers hebben vaak gebrek aan eigen kapitaal; energie niet (altijd) core business. Bottleneck.
- Ruimte voor risico-kapitaal investeerders,
- Meer mogelijkheden afdekking risico's ?

Contact:

Jacco Minnaar

Directeur Energy & Climate

+31 30 693 6584

+31 6 46 59 20 44

[E jacco.minnaar@triodos.nl](mailto:jacco.minnaar@triodos.nl)

Sharon van Ede, Adviseur Duurzaamheid & MVO

NVB

+31 20 550 2843

+31 653 59 53 38

[E ede@nvb.nl](mailto:ede@nvb.nl)